a
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް
ތާރީޚް: 5 އޭޕްރީލް 2020
މި ކަރުދާހަކީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ 57-F/ML/13/2020/43 ނަންބަރު ސިޓީން ކޮވިޑް 19- އާ ގުޅިގެން 2020 ވަނަ އަހަރުގެ ބަޖެޓުގައި
އާމްދަނީގެ ގޮތުގައި ލަފާކޮށްފައިވާ އަދަދަށް ކުރާނެ އަސަރާއި، އިޤްތިސާދީ އަދި މާލީ ގޮތުން ރާއްޖެއަށް ކުރާނެ އަސަރު ދެނެގަތުމަށް ރައްޔިތުންގެ
މަޖިލީގެ މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން ބޭނުންފުޅުވާތީ، ކޮވިޑް- 19 އާ ގުޅިގެން ރާއްޖޭގެ އިޤްތިސާދަށާއި ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތަށް އަންނަ ބަދަލުތަ ކާމެދު
މި ވަގުތު ކޮށްފައިވާ އަންދާޒާތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ކަރުދާހެކެވެ.
މި ކަރުދުާހގައި ހިމެނެނީ ކޮވިޑް 19- ގެ ކުރިން ރާއްޖޭގެ އިޤްތިސާދީ އަދި ފިސްކަލް ހާލަތާއި، ކޮވިޑް- 19 އާ ގުޅިގެން އަންނަމުންދާ އިޤްތިސާދީ
ލޮޅުމާއި، އަދި އޭގެ ސަބަބުން ދައުލަތުގެ އާމްދަނީ އާއި ޚަރަދާއި ބަޖެޓު ފައިނޭންސްކުރާ ގޮތަށް އަންނަ ބަދަލުތަކެވެ.
2020 ވަނަ އަހަރު ދިވެހިރާއްޖެއަށް ފަތުރުވެރިން ޒިޔާރަތް ކުރާ އަދަދު 2019 ވަނަ އަހަރާއި އަޅައިބަލާއިރު 8 އިންސައްތައިން އިތުރުވާނެކަމަށް
2020 ވަނަ އަހަރަށް ލަފކުރި ބަޖެޓުގެ އަންދާޒާތަކުގައި ލަފާކުރެވިފައިވެއެވެ. އެ އަންދާޒާތަކުގައި އިޤްތިސާދުގެ އުފެއްދުންތެރިކަން
ކުރިއަރާނެކަމަށް އަންދާޒާ ކުރެވިފައިވަނީ 7.5 އިންސައްތައިންނެވެ. މި ކުރިއެރުން އަންނާނެކަމަށް އޭރު ލަފާކޮށްފައިވާނީ ފަތުރުވެރިކަމުގެ
ސިނާއަތުގެ އިތުރުން އިމާރާތް ކުރުމުގެ ސިނާއަތަށް ވެސް 2020 ވަނަ އަހަރުގެ ތެރޭގައި ބޮޑު ކުރިއެރުމެއް އަންނާނެ ކަމަށް ބެލެވޭތީއެވެ.
2020 ވަނަ އަހަރަށް ފާސްކުރެވުނު ބަޖެޓުގައި ޖުމްލަ އާމްދަނީއާއި ހިލޭ އެހީގެގޮތުގައި ލިބޭނެ ކަމަށް ލަފާކޮށްފައިވަނީ 29.9 ބިލިއަން
ރުފިޔާއެވެ. ޚަރަދުގެ ގޮތުގައި ފާސްވެފައިވަނީ 36.0 ބިލިއަން ރުފިޔާއެވެ. އޯވަރޯލް ޑެފިސިޓް އަކީ 6.0 ބިލިއަން ރުފިޔާއެވެ. މިއީ ޖީ.ޑީ.ޕީ
ގެ 6.2 އިންސައްތައެވެ.
ފިސްކަލް އެފެއަރޒް ޑިޕާރޓްމަންޓް 1
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް

2019 ވަނަ އަހަރުގެ ޑިސެންބަރު މަހުން ފެށިގެން ކޮވިޑް- 19 ގެ ބަލިމަޑުކަން ދުނިޔޭގައި ހަލުވިކޮށް ފެތުރެމުން ދިއުމާއެކު ދުނިޔޭގެ ގިނަ
ޤައުމުތަކުގެ ބޯޑަރުތައް ބަންދުކޮށް ބަލިފެތުރެމުންދާ ޤައުމުތަކުން ދަތުރުން ކުރުން މަނާ ކުރުމާއެކު ފަސިންޖަރުންގެ ދަތުރުފަތުރު ވަނީ މުޅިންހެން
ހުއްޓުމުކަށް އައިސްފައެވެ. މީގެ އަސަރު މުޅި ދުނިޔޭގެ އިޤްތިސާދަށް ވަނީ ކޮށްފައެވެ. އަދި ދިވެހިރާއްޖެއަށްވެސް ދަނީ ކުރަމުންނެވެ.
ދިވެހިރާއްޖެއަކީ ދުނިޔެއަށް ހުޅުވާލެވިފައިވާ، ފަތުރުވެރިކަމަށް ބިނާވެފައިވާ ޤައުމެއް ކަމަށް ވުމާއެކު ރާއްޖެއަކީ މިކާރިސާގެ ސަބަބުން
އިޤްތިސާދަށް ނިސްބަތުން އެންމެ ބޮޑު ލޮޅުމެއް އަރާފައިވާ އެއް ޤައުމެވެ.
މިއަހަރުގެ ފެބުރުވަރީ މަހު ރާއްޖެއަށް ޒިޔާރަތް ކުރި ފަތުރުވެރިންގެ އަދަދު މިދިޔަ އަހަރުގެ ފެބުރުވަރީ މަހާއި އަޅާބަލާއިރު 11.1 އިންސައްތަ
ދަށްވެފައިވެއެވެ. އަދި މާރިޗު މަހު ރާއްޖެއަށް ޒިޔާރަތް ކުރި ފަތުރުވެރިންގެ އަދަދު ވަނީ 63 އިންސައްތައިން ދަށްވެފައެވެ. 27 މާރިޗުން
ފެށިގެން އޮން އަރައިވަލް ވިސާ ދޫކުރުން ވަގުތީ ގޮތުން މެދު ކަނޑާލުމާއެކު ފަތުރުވެރިކަމުގެ ސިނާއަތް ވަނީ އެއްކޮށް ހުއްޓުމަކަށް އައިސްފައެވެ.
ވައިރަސް ފެތުރެމުންދާ ގޮތާއި ދަތުރުފަތުރު އަލުން ހުޅުވާލެވޭނެ ދުވަސް ދެނެގަންނަން ދަތިކަމާއެކު އަހަރުތެރޭގައި ފަތުރުވެރިން ޒިޔާރަތް ކުރާނެ
މިންވަރު ދެނެގަތުމަށް 5 ސިނާރިއޯއެއް ވަނީ އެކުލަވާލާފައެވެ.
• ސިނާރިއޯ 1
o ފަތުރުވެރިން ޒިޔާރަތްކުރާ މިންވަރު 44 އިންސައްތައިން ދަށްވާނެ. ބެޑްނައިޓްސް 30 އިންސައްތައިން ދަށްވާނެ.
o އޭޕްރީލް ގެ ނިޔަލަށް އޮން އަރައިވަލް ވިސާ ދޫނުކުރާނެ ކަމަށް. ފަތުރުވެރިން ޒިޔާރަތްކުރާ އަދަދު 0.
o އޮންއަރައިވަލް ވިސާ އަލުން ދޫކުރަން ފަށާ ފަހުން 3 މަހު ގެ ރިކަވަރީ މުއްދަތެއް.
o ވައިރަސް ފެތުރުމުގެ ސަބަބުން ޓްރެވަލް ރެސްޓްރިކްޝަން ލެވުނު މާކެޓުތަކު ގެ ރިކަވަރީ 97 އިންސައްތައިން ދަށްވާނެ.
o އެހެނިހެން ޤައުމުތަކުގެ ރިކަވަރީ 5 އިންސައްތައިން ދަށްވާނެ. ޖުލައި ގެ ނިޔަލަށް 0 އިންސައްތައިގެ ކުރިއެރުން.
o ރިކަވަރީ މުއްދަތަށް ފަހު ފަތުރުވެރިން ޒިޔާރަތް ކުރާ މިންވަރު މަހުން މަހަށް އިތުރުވަމުންދާނެ.
• ސިނާރިއޯ 2
o ފަތުރުވެރިން ޒިޔާރަތްކުރާ މިންވަރު 48 އިންސައްތައިން ދަށްވާނެ. ބެޑްޏައިޓްސް 36 އިންސައްތައިން ދަށްވާނެ.
o މޭ ގެ ނިޔަލަށް އޮން އަރައިވަލް ވިސާ ދޫނުކުރާނެ ކަމަށް. ފަތުރުވެރިން ޒިޔާރަތްކުރާ އަދަދު 0.
o އޮންއަރައިވަލް ވިސާ އަލުން ދޫކުރަން ފަށާ ފަހުން 3 މަހުގެ ރިކަވަރީ މުއްދަތެއް.
o ވައިރަސް ފެތުރުމުގެ ސަބަބުން ޓްރެވަލް ރެސްޓްރިކްޝަން ލެވުނު މާކެޓުތަކު ގެ ރިކަވަރީ 97 އިންސައްތައިން ދަށް ވާނެ.
o އެހެނިހެން ޤައުމުތަކުގެ ރިކަވަރީ 5 އިންސައްތައިން ދަށްވާނެ. އޯގަސްޓުގެ ނިޔަލަށް 0 އިންސައްތައިގެ ކުރިއެރުން.
o ރިކަވަރީ މުއްދަތަށް ފަހު ފަތުރުވެރިން ޒިޔާރަތް ކުރާ މިންވަރު މަހުންމަހަށް އިތުރުވަމުންދާނެ.
• ސިނާރިއޯ 3
o ފަތުރުވެރިން ޒިޔާރަތްކުރާ މިންވަރު 50 އިންސައްތައިން ދަށްވާނެ. ބެޑްޏައިޓްސް 39 އިންސައްތައިން ދަށްވާނެ.
o ޖޫން ގެ ނިޔަލަށް އޮން އަރައިވަލް ވިސާ ދޫނުކުރާނެ ކަމަށް. ފަތުރުވެރިން ޒިޔާރަތްކުރާ އަދަދު 0.
o އޮންއަރައިވަލް ވިސާ އަލުން ދޫކުރަން ފަށާ ފަހުން 3 މަހުގެ ރިކަވަރީ މުއްދަތެއް.
o ވައިރަސް ފެތުރުމުގެ ސަބަބުން ކުރިން ޓްރެވަލް ރެސްޓްރިކްޝަން ލެވުނު މާކެޓުތަކުގެ ރިކަވަރީ 97 އިންސައްތައިން ދަށް
ވާނެ.
o އެހެނިހެން ޤައުމުތަކުގެ ރިކަވަރީ 5 އިންސައްތައިން ދަށްވާނެ. ސެޕްޓެންބަރުގެ ނިޔަލަށް 0 އިންސައްތައިގެ ކުރިއެރުން.
ފިސްކަލް އެފެއަރޒް ޑިޕާރޓްމަންޓް 2
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް

o ރިކަވަރީ މުއްދަތަށް ފަހު ފަތުރުވެރިން ޒިޔާރަތް ކުރާ މިންވަރު އިތުރު ވަމުންދާނެ.
• ސިނާރިއޯ 4
o ފަތުރުވެރިން ޒިޔާރަތްކުރާ މިންވަރު 63 އިންސައްތައިން ދަށްވާނެ. ބެޑްޏައިޓްސް 56 އިންސައްތައިން ދަށްވާނެ.
o ސެޕްޓެންބަރުގެ ނިޔަލަށް އޮން އަރައިވަލް ވިސާ ދޫނުކުރާނެ ކަމަށް. ފަތުރުވެރިން ޒިޔާރަތްކުރާ އަދަދު 0.
o އޮންއަރައިވަލް ވިސާ އަލުން ދޫކުރަން ފަށާ ފަހުން 3 މަހުގެ ރިކަވަރީ މުއްދަތެއް.
o ވައިރަސް ފެތުރުމުގެ ސަބަބުން ކުރިން ޓްރެވަލް ރެސްޓްރިކްޝަން ލެވުނު މާކެޓުތަކުގެ ރިކަވަރީ 97 އިންސައްތައިން ދަށް
ވާނެ.
o އެހެނިހެން ޤައުމުތަކުގެ ރިކަވަރީ 5 އިންސައްތައިން ދަށްވާނެ. ޑިސެންބަރުގެ ނިޔަލަށް 0 އިންސައްތައިގެ ކުރިއެރުން.
• ސިނާރިއޯ 5
o ފަތުރުވެރިން ޒިޔާރަތްކުރާ މިންވަރު 78 އިންސައްތައިން ދަށްވާނެ. ބެޑްޏައިޓްސް 74 އިންސައްތައިން ދަށްވާނެ.
o މިއަހަރުގެ ބާކީ އޮތް މުއްދަތަށް އޮން އަރައިވަލް ވިސާ ދޫނުކުރާނެ ކަމަށް. ފަތުރުވެރިން ޒިޔާރަތްކުރާ އަދަދު 0.
ރާއްޖޭގެ އިޤްތިސާދީ އުފެއްދުންތެރިކަމުގެ 25 އިންސައްތަ ފަތުރުވެރިކަމުގެ ސިނާއަތުން ސީދާ ހިއްސާކުރާއިރު، ނުސީދާ ކޮށް މި ހިއްސާ
އިތުރަށް ބޮޑުވާނެކަމަށް ބެލެވެއެވެ. މި އަހަރުގެ ތެ ރޭގައި ފަތުރުވެރިން ޒިޔާރަތް ކުރާނެ މިންވަރު ބޮޑުތަނުން މިއަހަރުގެ ތެރޭގައި ދަށްވާނެ
ކަމަށް ބެލެވޭތީއާއެކު ޖުމްލަކޮށް އިޤްތިސާދުގެ އުފެއްދުންތެރިކަން ދަށަށް ދާނެ ކަމަށް ބެލެވެއެވެ. ފަތުރުވެރިކަމުގެ ސިނާއަތުގެ އިތުރުން ވެސް
ގިނަ ސިނާއަތް ތަކުގެ އުފެއްދުން ތެ ރިކަން 2020 ވަނަ އަހަރު ދަށަށް ދާނެކަމަށް ބެލެވެއެވެ. މިގޮތުން އިމާރާތް ކުރުމުގެ ދާއިރާ، ވިޔަފާރީގެ
ދާއިރާ، ދަތުރުފަތުރާއި މުވާސަލާތުގެ ދާއިރާ ހިމެނެއެވެ. މަތީގައި ބަޔާން ކޮށްފައިވާ ފަތުރުވެރިކަމުގެ 5 ސިނާރިއޯއާ ގުޅޭ ޖީ.ޑީ.ޕީ ސިނާރިއޯތައް
ތިރިގައި މިވަނީއެވެ.
ސިނާރިއޯ ޖީ.ޑީ.ޕީ ކުރިއަރާ މިންވަރު ނޮމިނަލް ޖީ.ޑީ.ޕީ (ބިލިއަން ރުފިޔާ)
98.4 7.5%
ބަޖެޓު
84.7 -7.7% 1
82.7 -9.9% 2
81.3 -11.5 3
75.6 -17.7 4
64.5 -29.7 5
އިޤްތިސާދީ ގިނަ އިންޑިކޭޓަރތަކުގެ ޑިނޯމިނޭޓަރެއްގެ ގޮތުގައި ނޮމިނަލް ޖީ.ޑީ.ޕީ ބޭނުންކުރާތީ، ނޮމިނަލް ޖީ.ޑީ.ޕީ ދަށްވުމާއެކު އެ ފަދަ
އިންޑިކޭޓަރުތަކަށް އަންނަ ބަދަލު އިތުރަށް ގޯސްކުރުވާނެ ކަމެކެވެ.
ފަތުރުވެރިކަމުގެ ދާއިރާ ހުއްޓުމަކަށް އައިސްފައިވާ ހިނދު ފާއިތުވި ދެ ހަފްތާއެއްގެ ތެރޭގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމާއި، ނޯ ޕޭލީވް ނެގުމަށް
މަޖުބޫރު ކުރުވުމާއި، މުސާރަ ކުޑާކުރުމުގެ ގިނަ ޝަކުވާތަކެއް ވަނީ ޖޮބް ސެންޓަރުތަކަށް ލިބެމުންނެވެ. ފަތުރުވެރިކަމުގެ ސިނާއަތުގެ
އިތުރުންވެސް އަމިއްލަ މަސައްކަތް ކުރާ ފަރާތްތަކާއި ފްރީލޭންސް މަސައްކަތް ކުރާ ފަރާތްތަކަށް ވެސް ވަނީ މީގެ ނޭދެވޭ އަސަރު ކުރަމުންއެވެ.
2014 ވަނަ އަހަރުގެ ބޯހިމެނުގެ ތަފާސްހިސާބަށް ބަލާއިރު ރާއްޖޭގެ ވަޒީފާގެ ބާޒާރުގައި 145,757 ދިވެހިން ހަރަކާތް ތެރިވާއިރު 20,228
13.9(އިންސައްތަ) ހަރަކާތްތެރިވަނީ ފަތުރުވެރިކަމާއި ކޯބާތަކެތި އުފެއްދުމުގެ ދާއިރާގައެވެ. ރާއްޖޭގެ އަންެއެމްޕްލޯމަންޓް ތަފާސް ހިސާބުތައް
ގަވައިދުން ބެލެހެއްޓުމުގެ އިންތިޒާމްތައް އަދި ހަމަޖެހިފައިނުވާތީ، ސީދާ އަންއެމްޕްލޯއިމަންޓް ރޭޓަށް އަންނާނެ ބަދަލު އަންދާޒާ ނުކުރެވުނު
ފިސްކަލް އެފެއަރޒް ޑިޕާރޓްމަންޓް 3
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް

ނަމަވެސް، ވަޒީފާ އިން ވަކިކުރާ މީހުންގެ އަދަދު ނުވަތަ ވަޒީފާ ނެތް މީހުންގެ އަދަދު އިންތިހާއަށް ގިނަވާނެކަމަށް ލަފާކުރެވެއެވެ. މިއީ
އާއިލާތަކުގެ ދުޅަހެޔޮކަމާއި، ދިވެހިންގެ ދިރިއުޅުމުގެ ފެންވަރަށް ބޮޑު ނޭދެވޭ ބަދަލެއް ގެންނާނެ ކަމެކެވެ.
ކޮވިޑް 19- އާއެކު 2020 ވަނަ އަހަރު ބާޒާރުގެ އަގުތަކަށް ނުވަތަ އިންފްލޭޝަން އަށް އަންނާނެ ބަދަލު ސީދާ އަންދާޒާ ކުރަން ދައްޗެވެ.
ކޮވިޑް 19- އާއެކު ދުނިޔޭގެ ބާޒާރުގައި ހަކަތައިގެ އަގުވަނީ ވަރަށް ބޮޑުތަން ދަށްވެފައެވެ. މިވަގުތު ސާފުނުކުރާ ތެލުގެ އަގު ހުރީ ފީފާއެއް
30 އެމެރިކާ ޑޮލަރާގާތުގައެވެ. ތެލުގެ އަގު ވެއްޓުން ނުވަތަ ކްރޭޝްވުމުގެ ކުރިން ހުރި މިންވަރު ކަމުގައިވާ 60 އެމެރިކާ ޑޮލަރާއި އަޅައި
ބަލާއިރު 2 ގުނައަށްވުރެ ބޮޑު ދަށްވުމެކެވެ. ހަކަތައިގެ އަގު ދަށް ވުމުގެ ސަބަބުން ޖުމްލަ ގޮތެއްގައި ގިނަ ތަކެތީގެ އަގު ހެޔޮވެގެން ދެއެވެ.
ހަކަތަޔާ އެއް މިންވަރެއްގައި ދަށަށް ނުދިޔަ ނަމަވެސް ދުނިޔޭގެ ބާޒާރުގައި ޖުމްލަ ގޮތެއްގައި ކާބޯތަކެއްޗާއި މައުދަނު ގެ ބާވަތްތަކުގެ އަގުވެސް
ވަނީ ދަށަށް ގޮސްފައެވެ. ނަމަވެސް ބޯޑަރުތައް ބަންދުކޮށް ސަޕްލައި ޗޭނަށް ބޮޑު ދަތިތަކެއް ކުރިމަތިވާ ނަމަ އިންފްލޭޝަން މަތި ވުމު ގެ
ފުރުސަތު އެބައޮތެއެވެ. ރާއްޖޭގައި ކާޑުގެ މުހިންމު ބާވަތްތަކުގެ ސްޓޮކް އިތުރުކޮށް އެސް.ޓީ.އޯ އިން އަޅުމުންދާ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ސަބަބުން
އަގުތައް އުފުލުމަށް އޮންނަ ޕްރޝަރަ ލުއި ކޮށްދެއެވެ. އަދި މިފަދައިން ދުނިޔޭގެ ބާޒާރުގައި ތެލުގެ އަގު ދަށްވަމުން ދިއުމާއެކު، މި އަގަށް
އައި ހެޔޮ ބަދަލު ކޮންޒިއުމަރަށް ފޯރުކޮށްދެވޭނަމަ އަގުތައް ބޮޑު ނުވެ ހިފެހެއްޓިދާނެއެވެ. އެ ގޮތުން މިހާރުވެސް 2 ފަހަރެއްގެ މަތިން
އެސް.ޓީ.އޯ އިން ތެޔޮ އަގުހެޔޮ ކޮށްފައިވާ ކަން ފާހަގަކުރަމެވެ. އަދި ބާޒާރުގެ އަގުތައް ކޮންޓްރޯލްކުރުމަށްޓަކައި ބައެއް ބާވަތްތަކުގެ މެކްސިމަމް
އަގުތަކެއް ނުވަތަ ކޮންޓްރޯލް ޕްރައިސް ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަންވެސް ފާހަގަކުރަމެވެ.
އިންފްލޭޝަން ރޭޓް ހުންނާނެ މިންވަރެއް މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ބިނާވާނީ އެކްސްޗޭންޖް ރޭޓަށް ބަދަލެއް ނުގެނެސް ހިފެހެއްޓޭ މިންވަރެއްގެ
މައްޗަށެވެ. ރާއްޖޭގެ އިންފްލޭޝަން ރޭޓަކީ މައިގަނޑުގޮތެއްގައި "އިމްޕޯޓެޑް އިންފްލޭޝަން" އަކަށް ވާތީ، އެކްސްޗޭންޖް ރޭޓް ޑިވެލިއު ކުރަން
ޖެހިއްޖެނަމަ، އެ މިންވަރަކުން އިންފްލޭޝަން ރޭޓް މަތިވާނެއެވެ. އެހެންކަމުން އިންފްލޭޝަން ރޭޓް ހިފެހެއްޓުމަށް އެކްސްޗޭންޖް ރޭޓް އެއް
މިންގަނޑެއްގައި ހިފަހައްޓަންޖެހެއެވެ.
ދިވެހިރާއްޖެއަށް ލިބޭ ބޭރުފައިސާގެ ބޮޑު ބައެއް ލިބެނީ ފަތުރުވެރިކަމުގެ ދާއިރާއިންނެވެ. ރާއްޖޭގެ އެކްސްޕޯޓުގެ 80 އިންސައްތައަށް ވުރެ ބޮޑު
ބައެއް ހިއްސާކުރަނީ ދަތުރުވަތުރާއި ފަތުރުވެރިކަމުގެ ދާއިރާއެވެ. ވީމާ ފަތުރުވެރިކަމުން ލިބޭ އާމްދަނީ ދަށްވާ މިންވަރުން އެކްސްޕޯޓާއި ރައްޖެއަށް
ވަންނަ ބޭރުފައިސާ މަދުވެގެން ދާނެއެވެ. މީގެ އިތުރަށް ބޭރު ފައިސާ ރާއްޖެއަށް ލިބެނީ މަސް އެކްސްޕޯޓްކޮށްގެންނެވެ. ބޭރުގެ ރެސްޓޯރަންޓުތައް
ބަންދުކުރުމާއި، އަދި ދުނިޔޭގެ އިޤްތިސާދަށްވެސް އައިސްފައިވާ ލޮޅުމާއެކު، ދުނިޔޭގެ ބާޒާރުގައި މަހުގެ އަގުތައްވެސް ވަނީ އިންތިހާއަށް
ތިރިވެފައެވެ. އެހެންކަމުން މަހުގެ އެކްސްޕޯޓުން ވެސް ލިބޭ އާމްދަނީ މި އަހަރުގެ ތެރޭގައި ދަށްވާނެކަމަށް އަންދާޒާކުރެވެއެވެ.
ބޭރުފައިސާ ލިބޭ ވަރު މަދު ވާއިރު، ބޭރުފައިސާ ޚަރަދު ކުރަން ޖެހޭ މިންވަރުވެސް ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް ދަށަށް ދާނެކަމަށް ބެލެވެއެވެ. މިގޮތުން
ފަތުރުވެރިކަމުގެ ދާއިރާ މިވަގުތަށް ހުއްޓުމަކަށް އައިސްފައިވާއިރު އަދި މުޅި އަހަރަށް ޖުމުލަ ގޮތަކަށް ފަތުރުވެރިން ޒިޔާރަތްކުރާ މިންވަރު
ދަށަށް ދާނެ ކަމަށް ބެލެވޭއިރު، މި ސިނާއަތަށް ބޭނުންވާ އިމްޕޯޓުގެ މިންވަރު ދަށަށްދާނެ ކަމަށް ބެލެވެއެވެ. މީގެ އިތުރުން ސަޕްލައިޗޭނަށް
އަންނަ ދަތިތަކުގެ ސަބަބުން ބައެއް އިމާރާތްކުރުމުގެ މަޝްރޫއުތައް މަޑު ޖެހުމާއެކު އިމާރާތް ކުރުމަށް ބޭނުންވާ ސާމާނު އެތެރެކުރާ މިންވަރުވެސް
ދަށްވާނެކަމަށް ބެލެވެއެވެ. ނަމަވެސް ޖުމްލަ ގޮތެއްގައި އާމްދަނީ ދަށްވާ މިންވަރު، އިމްޕޯޓު ދަށްވާމިންވަރަށް ވުރެ މަތި ވާނެކަމަށް ބެލެވެއެވެ.
ވީމާ އެކްސްޗޭންޖް ރޭޓް ދެމެހެއްޓުމަށް ރިޒާވުން ހޭދަކުރާ މިންވަރު އިތުރުވާނެކަމަށް ބެލެވެއެވެ. ރާއްޖޭގެ ރަސްމީ ރިޒާވުގައި ހުރީ އާދައިގެ
ދުވަސްވަރެއްގައި 3 މަސް ދުވަހުގެ އިމްޕޯޓަށް ފުދޭ މިންވަރަށެވެ. އެހެންކަމުން އިތުރު ބޭރު ފައިސާގެ އާމްދަނީ ނުލިބި، އިތުރަށް ޚަރަދުކުރަން
ޖެހުމުން ބޭރު ފައިސާގެ ރިޒާވް ދަށްވާނެއެވެ. ނަމަވެސް ދައުލަތުގެ ރިޒާވަށް އަންނަ ދަތިކަން ވަގުތީ ގޮތުން ފޫބެއްދުމަށް ލިބެން ހުރި
ވަސީލަތްތައް ބޭނުން ކުރެވޭނަމަ، އެކްސްޗޭންޖް ރޭޓަށް އޮންނަ ޕްރެޝަރު ކުޑަ ކުރެވިދާނެއެވެ.
ފިސްކަލް އެފެއަރޒް ޑިޕާރޓްމަންޓް 4
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް

ޖުމުލަ ގޮތެއްގައި ރާއްޖޭގެ އިޤްތިސާދަށްވަނީ މީގެ ކުރިން އެއްވެސް އިކޮނޮމިކް ޝޮކެއްގައި ނާންނަ މިންވަރަކަށް ލޮޅުން އައިސްފައެވެ. މީގެ
ކުރިން އެންމެ ލޮޅުން އައި ސުނާމީ ކާރިސާ އާއި 2008ގެ ފައިނޭންޝަލް ކްރައިސިސްގައި ވެސް ރާއްޖޭގެ ޓޫރިޒަމް ދިޔައީ އޮޕަރޭޓް
ކުރަމުންނެވެ. ނަމަވެސް މިއަދު ޓޫރިޒަމް ސެކްޓަރ މިވަނީ އެއްކޮށް "ލޮކްޑައުން" ގައެވެ. ބޭރު ފައިސާ ވަންނަ މައި ދޮރާށި މިވަނީ
ބަންދުކުރެވިފައެވެ. މާޗަންޑައިޒް އެކްސްޕޯޓުގެ އާމްދަނީވެސް ދާނީ ދަށަށެވެ. އެހެންކަމުން ރާއްޖޭގެ އެތެރޭގެ ބޭނުންތަކަށް އެތެރެ ކުރާ މުދާ
ނުވަތަ އިމްޕޯޓަށާއި، ދަރަނި އަދާކުރުމަށާއި އެ ފަދަ ބޭނުންތަކަށް ބޭނުންވާ ބޭރު ފައިސާ ބޭނުންވާ މިންވަރަށް ނުލިބުމަކީ އެކަށީގެންވާ ކަމެކެވެ.
މިކަންކަމަށް ކުރު މުއްދަތުގައި އެކި ފެސިލިޓީތައް ބޭނުންކޮށްގެން ހަމަޖެއްސި ނަމަވެސް، ހިލޭ އެހީ އާއި ދަރަނީގެ ގޮތުގައި ބޭރު ފައިސާ
ކޮންމެހެންވެސް ވައްދަންޖެހެއެވެ.
ކޮވިޑް 19- އާ ގުޅިގެން އިޤްތިސާދަށް އަންނާނެކަމަށް ބެލެވޭ ލޮޅުމާއި ގުޅިގެން، ދައުލަތަށް ލިބޭނެކަމަށް ލަފާކުރި އާމްދަނީގެ ބޮޑުބައެއް
އުނިވެގެންދާނެކަމަށް މިހާރު ބެލެވެއެވެ. މިކަމުގެ ސަބަބުން ސަރުކާރުގެ ޑެފިސިޓް ފައިނޭންސް ނުކުރެވޭނެ މިންވަރަށް އިތުރުވެގެން ދިޔަނުދީ
ހިފެހެއްޓުމަށް، ސަރުކާރުގެ ޚަރަދުތައް ކުޑަކުރަން މަޖުބޫރުވާނެއެވެ. ކަރުދުާހގެ މިބައިގައި އަލިއަޅުވާލާފައިވާނީ ދައުލަތުގެ އާމްދަނީއަށް މިހާރު
ކުރާ އަންދާޒާތަކުގެ ސިނާރިއޯތަކަށާއި، ދައުލަތުން ޚަރަދު ކުޑަކުރުމަށް އެޅިދާނެ ފިޔަވަޅުތަކާއި އެ ފިޔަވަޅުތަކުން ޚަރަދު ކުޑަވާނެ މިންވަރުތަކުގެ
އަންދާޒާތަކަށާއި، ދައުލަތުގެ ޑެފިސިޓް އަދި ދަރަންޏަށް އަތުވެދާނެ ބަދަލުތަކުގެ ސިނާރިއޯ ތަކަށެވެ.
2020 ވަނަ އަހަރަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރައްވާފައިވާ ބަޖެޓުގައި ދައުލަތަށް އާމްދަނީ އާއި ހިލޭއެހީގެ ގޮތުގައި 29,921.6
މިލިއަން ރުފިޔާ ލިބޭނެކަމަށް އަންދާޒާކޮށްފައިވެއެވެ. މީގެ ތެރެއިން ޓެކުހުގެ ގޮތުގައި 17,852.3 މިލިއަން ރުފިޔާ ލިބޭނެކަމަށް ހިމަނާފައި
އޮތްއިރު، ޓެކްސް ނޫން ގޮތްގޮތުން 3,409.8 މިލިއަން ރުފިޔާ ހިމަނާފައިވެއެވެ. އަދި ހިލޭއެހީގެ ގޮތުގައި 5,214.9 މިލިއަން ރުފިޔާ
ލިބޭނެކަމަށްވެސް ބަޖެޓުކުރެވިފައިވެއެވެ. ނަމަވެސް، އަހަރު މިހާތަނަށް އައިއިރު އާމްދަނީ އާއި ހިލޭއެހީ ލިބިފައިވާ ގޮތަށާއި، ކޮވިޑް- 19 އާ
ގުޅިގެން ފަތުރުވެރިކަމުގެ ސިނާއަތަށާއި އެހެނިހެން ދާއިރާތަކަށް އަންނާނެކަމަށް ބެލެވޭ ލޮޅުންތަކަށް ބިނާކޮށް، ދައުލަތަށް މި އަހަރުގެ ތެރޭގައި
ލިބޭނެކަމަށް ލަފާކުރާ އާމްދަނީގެ އަންދާޒާތަކަށް ވަނީ ބަދަލުގެނެވިފައެވެ. މިގޮތުން، މިހާރު އަންދާޒާކުރާ ގޮތުގައި، ދައުލަތަށް ލިބޭ އާމްދަނީ
އާއި ހިލޭއެހީ ބަޖެޓު ކުރިވަރާ އަޅާބަލާއިރު ބޮޑުތަނުން ދަށްވާނެއެވެ. ތިރީގައި އެވަނީ، ކޮވިޑް- 19 ގެ ސަބަބުން އިޤްތިސާދަށް ކުރާނެ އަސަރާއި
ގުޅޭގޮތުން ތައްޔާރުކޮށް ހުށަހެޅިފައިވާ ފަސް ސިނާރިއޯއަށް ބިނާކޯށް ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ އާމްދަނީ އާއި ހިލޭއެހީގެ އަންދާޒާތަކެވެ.
ތާވަލު 1: އާމްދަނީ އާއި ހިލޭއެހީގެ އަންދާޒާތައް (މިލިއަން ރުފިޔާއިން)
ފާސްކުރި ސިނާރިއޯ 1 ސިނާރިއޯ 2 ސިނާރިއޯ 3 ސިނާރިއޯ 4 ސިނާރިއޯ 5
ޓެކުހު ގެ ގޮތުގައި ލިބޭ 6,529.0 7,831.0 9,546.6 10,270.6 11,135.0 17,852.3
ޓެކްސް ނޫން ގޮތްގޮތުން ލިބޭ 2,273.4 2,707.3 2,950.9 3,201.0 3,370.2 3,409.8
ހިލޭއެހީ 2,878.0 2,878.0 2,878.0 2,878.0 2,878.0 5,214.9
ޖުމްލަ އާމްދަނީ އާއި ހިލޭއެހީ 11,603.2 13,300.6 15,259.8 16,233.9 17,267.6 29,921.6
މަދުވާ ނެކަމަށް ބެލެވޭ މިންވަރު - 18,318.4 16,621.0 14,661.8 13,687.7 12,654.0
ފިސްކަލް އެފެއަރޒް ޑިޕާރޓްމަންޓް 5
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް

ހުށަހެޅިފައިވާ ސިނާރިއޯތަކަށް ބަލާއިރު، އެންމެ ބޮޑު ދަށްވުމެއް އަންނާނެކަމަށް ބެލެވެނީ ދައުލަތަށް ޓެކުހުގެ ގޮތުގައި ލިބޭ އާމްދަނީއަށެވެ.
އެއީ، ކޮވިޑް 19- އާ ގުޅިގެން ފަތުރުވެރިކަމުގެ ސިނާއަތް މިވަގުތު ހުއްޓުމަކަށް އައިސްފައި އޮތުމާއެކު، ޓީ.ޖީ.އެސް.ޓީ، ގްރީން ޓެކްސް އަދި
އެއާޕޯޓް ސާވިސް ޗާޖުގެ ގޮތުގައި ލިބޭނެކަމަށް ލަފާކޮށްފައިވާ އާމްދަނީ ބޮޑުތަން ދަށްވާނެކަމަށް ބެލެވޭތީއެވެ. އަދި ފަތުރުވެރިކަމުގެ ދާއިރާއަކީ
ދަތުރުފަތުރާއި އާންމު ވިޔަފާރި ފަދަ އެހެން ގިނަ ދާއިރާތަކެއް ބަރޯސާވާ ދާއިރާއެއްކަމުން، ފަތުރުވެރިކަމުގެ ސިނާއަތަށް ކުރާ ނޭދެވޭ އަސަރު
އިޤްތިސާދުގެ އެހެނިހެން ދާއިރާތަކަށްވެސް ކުރާނެއެވެ. މީގެ ސަބަބުން ދައުލަތަށް ޖީ.އެސް.ޓީ ގެ ގޮތުގައި ލިބޭ އާމްދަނީ ދަށަށްދާނެއެވެ. އަ ދި
ބިޒްނަސް ޕްރޮފިޓް ޓެކްސް ގެ ގޮތުގައި ދައުލަތަށް ދައްކަން ޖެހޭ ފައިސާ ދެއްކުމުގައި ވިޔަފާރިތަކަށް ދަތިވެ، މިގޮތުން ލިބެންޖެހޭ އާމްދަނީ ގެ
ބައެއްވެސް ނުލިބޭނެކަމަށް ބެލެވެއެވެ . ކޮވިޑް 19- ގެ ހާލަތު ދިގުދެމިގެންގޮސް، ފަތުރުވެރިކަމުގެ ދާއިރާ ހުއްޓިފައި އޮތްއޮތުން ދިގުލައިގެން
ދާވަރަކަށް، ދައުލަތުގެ އާމްދަނީއަށް ކުރާ އަސަރު ބޮޑުވާނެއެވެ. އަދި ފަތުރުވެރިކަމާއި ވިދިގެން އިޤްތިސާދުގެ އެހެނިހެން ދާއިރާތަކަށްވެސް
ހީނަރުކަން އަންނާނެއެވެ. އަންދާޒާތައް ހެދުމުގައި ސިނާރިއޯތަކުގެ އެޒަމްޕްޝަންތައް ގުޅިފައިވަނީ މިކަމާއެވެ.
ޓެކްސް ނޫން ގޮތްގޮތުން ލިބޭ އާމްދަނީއަށް ބަލާއިރު، ފަތުރުވެރިކަމުގެ ސިނާއަތަށް ކުރާ ނޭދެވޭ އަސަރު ދިގުލައިގެންދާނަމަ، ރިސޯޓުތަ ކުގެ
ބިމު ކުލި ދެއްކުމަށް ދަތިވެ، ބިމު ކުލީގެ ގޮތުގައި ލިބެންޖެހޭ އާމްދަނީގެ ބައެއް ނުލިބޭނެކަމަށް ބެލެވެއެވެ. އަދި ސަރުކާރު ހިއްސާވާ
ކުންފުނިތަކުގެ ކޭޝްފްލޯއަށް ނޭދެވޭ އަސަރު ކުރާނެކަމަށް ބެލެވޭތީ، ޑިވިޑެންޑް ގެ ގޮތުގައި ސަރުކާރަށް ލިބޭނެކަމަށް ކުރިން އަންދާޒާކުރި
ފައިސާގެ ބައެއްވެސް ނުލިބޭނެކަމަށް މިހާރު ބެލެވެއެވެ. ހިލޭއެހީގެ ގޮތުގައި ލިބޭނެކަމަށް އަންދާޒާކުރާ ފައިސާގެ އަދަދުވެސް، ބަޖެޓުގައި
ހިމެނުނު އަދަދާ އަޅާބަލާއިރު ދަށްވާނެކަމަށް ބެލެވެއެވެ. މިގޮތުން، ހިލޭއެހީގެ ގޮތުގައި މިހާރު ލިބޭނެކަމަށް ބެލެވެނީ ކުރިން އަންދާޒާކުރި
މިންވަރާ އަޅާބަލާއިރު 2,336.9 މިލިއަން ރުފިޔާ މަދުންނެވެ.
ކޮވިޑް 19- އާ ގުޅިގެން ސިއްޙީ އަދި ޑިޒާސްޓަރ މެނޭޖްމަންޓަ ށް ކުރާނެ ޚަރަދު އިތުރުވެގެންދާނެއެވެ. ނަމަވެސް، އާމްދަނީއަށް އަންނަ
ހީނަރުކަމަށް އެޑްރެސްކުރުމުގެ ގޮތުން ދައުލަތުގެ ޚަރަދުތަކަށް ބަދަލު ގެންނަން ޖެހެއެވެ. މިގޮތުން ކޮވިޑް- 19 އިން މިންޖުވުމަށް ކުރާ
ސިއްޙީ އަދި ޑިޒާސްޓަރ މެނޭޖްމަންޓް ޚަރަދުތައް ދެން ހުރި ޚަރަދުތައް ކުޑަކުރުމަށް މި މިނިސްޓްރީން ދަނީ މަސައްކަތްކުރަމުންނެވެ.
ސިއްޙީ އަދި ޑިޒާސްޓަރ މެނޭޖްމަންޓަށް ކުރާ ޚަރަދު
ކޮވިޑް 19- އާ ގުޅިގެން ސިއްހީ އަދި ޑިޒާސްޓަރ މެނޭޖްމަންޓާއި ގުޅުންހުރި ކަންކަމަށް ކުރާ ޚަރަދު ދަނީ އިތުރުވަމުންނެވެ. މިގޮތުން، ސީދާ
ކޮވިޑް 19- އާ ގުޅުންހުރި ކަންކަމަށް 02 އެޕްރީލް 2020 ގެ ނިޔަލަށް ޖުމްލަ 280.5 މިލިއަން ރުފިޔާ ވަނީ މިނިސްޓްރީ އޮފް ހެލްތް،
މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސާވިސް، މޯލްޑިވްސް ނޭޝަނަލް ޑިފެންސް ފޯސް، މޯލްޑިވްސް އިމިގްރޭޝަން އަދި ނޭޝަނަލް ޑިޒާސްޓަރ މެނޭޖްމަންޓް
އޮތޯރިޓީގެ ބަޖެޓުތަކަށް އިތުރުކޮށްދެވިފައެވެ. މީގެ ތެރެއިން 230.5 މިލިއަން ރުފިޔާ އިތުރުކޮށްދެވިފައިވަނީ މިނިސްޓްރީ އޮފް ހެލްތުގެ ބަޖެޓަށެ ވެ.
އިތުރުކޮށްދެވުނު ބަޖެޓުން މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ޚަރަދުކުރުމަށް ހަމަޖެހިފައިވަނީ މެޑިކަލް ސަޕްލައިސް އަދި ކޮންޒިއުމަބަލްސް ގަތުމަށާއި،
ރާއްޖޭގެ އެތެރޭގެ ދަތުރުފަތުރަށާއި އިކުއިޕްމަންޓް އަދި މެޝިނަރީ ގަތުމަށެވެ. މިހާރު އޮތް ހާލަތު ދިގުދެމިގެންދާ ވަރަކަށް ސިއްހީ އަދި
ޑިޒާސްޓަރ މެނޭޖްމަންޓަށް ކުރަންޖެހޭ ޚަރަދުތައްވެސް އިތުރުވާނެކަމަށް ބެލެވޭތީ، މިކަންކަމަށް ކުރާ ޚާރަދު 2020 ވަނަ އަހަރު އިތުރުވާނެއެވެ.
ފިސްކަލް އެފެއަރޒް ޑިޕާރޓްމަންޓް 6
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް

މީގެ އިތުރަށްވެސް ކޮވިޑް 19- އާ ގުޅިގެން ކުރަން ޖެހޭ ޚަރަދުތަކަށް ބޭނުންވާ ބަޖެޓު ހަމަޖައްސަންޖެހޭ ހާލަތްތަކުގައި މިނސްޓްރީ އޮފް
ފިނޭންސް އިން ހަމަޖައްސާނެއެވެ. އަދި އޮފީސްތަކުގެ އާންމު ބަޖެޓުގައި ހިމެނޭ ފައިސާއިންވެސް ކޮވިޑް- 19 އަށް ޚަރަދުކުރެވޭނެއެވެ. މި
ކަމަށް އިތުރަށް ބޭނުންވާ ބަޖެޓް ހަމަޖައްސަމުން ދަނީ ކޮންޓިންޖަންސީ ބަޖެޓުގެ ތެރެއިންނެވެ.
އެހެނިހެން ޚަރަދުތައް
ސަރުކާރުގެ އާމްދަނީ އަންދާޒާ ކުރިވަރާ ގާތަށްވެސް ލިބޭނެކަމަށް މިހާރު ނުބެލެވޭތީ، ސިއްހީ އަދި ޑިޒާސްޓަރ މެނޭޖްމަންޓަށް ކުރަންޖެހޭ
ޚަރަދުތައް ނޫން އެހެނިހެން ޚަރަދުތައް 2020 ވަނަ އަހަރު ކުޑަކުރަން ޖެހޭނެއެވެ. މިގޮތުން، މާރިޗު 2020 ގެ ތެރޭގައި ސަރުކާރުގެ ޚަރަދު
ކުޑަކުރަން ނިންމާފައިވާތީ، އޮފީސްތަކުގެ ބަޖެޓުތަކުން މިހާރުވެސް 825.0 މިލިއަން ރުފިޔާ ވަނީ އުނިކޮށްފައެވެ. އަދި އައު މުވައްޒަފުން
ނެގުން މަޑުޖައްސާފައިވާތީ، 1 ބިލިއަން ރުފިޔާއަށް ވުރެ ބޮޑުކޮށް ޚަރަދު ކުޑަކުރެވޭނެއެވެ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން 2020 ވަނަ އަހަރަށް
ފާސްކުރެއްވި ބަޖެޓުގައި 37,871.3 މިލިއަން ރުފިޔާ ޚަރަދުކުރަން ހިމަނާފައި އޮތްނަމަވެސް، ޚަރަދު ކުޑަކުރަން މިހާރު އަޅާފައިހުރި
ފިޔަވަޅުތަކާއި އަހަރުގެ މިހާތަނަށް އައި އިރު ޚަރަދުތަށް ހިނގާފައިހުރި ގޮތަށް ބަލައި، އިތުރު ފިޔަވަޅެއް ނާޅާނަމަ މި އަހަރުގެ ތެރޭގައި
35,377.7 މިލިއަން ރުފިޔާ ޚަރަދުވާނެކަމަށް ބެލެވެއެވެ. މިއީ، މި ކަރުދާ ހުގައި އިތުރަށް ޚަރަދުކުޑަކުރަން ހުށަހަޅާ ސިނާރިއޯތައް އަޅާކިޔާނެ
ބޭސްލައިން އެވެ.
ތާވަލު 2: ޚަރަދުގެ އަންދާޒާތައް (މިލިއަން ރުފިޔާއިން)
ޚަރަދު ޚަރަދު ޚަރަދު
ފާސްކުރި ބޭސްލައިން
ސިނާރިއޯ 1 ސިނާރިއޯ 2 ސިނާރިއޯ 3
ރިކަރަންޓް ޚަރަދު 18,935.9 19,394.1 19,686.7 20,151.7 20,469.4
ޕީ.އެސް.އައި.ޕީ ނުހިމަނައި
2,945.6 3,008.0 3,189.7 3,258.9 3,443.8
ކެޕިޓަލް ޚަރަދު
ޕީއެސް.އައި.ޕީ 5,227.4 6,272.9 7,318.3 8,363.8 10,454.8
ޑޮމެސްޓިކް ފަންޑެޑް 3,064.5 3,943.6 4,822.7 5,701.8 7,127.3
ފޮރިން ފަންޑެޑް 2,162.9 2,329.2 2,495.6 2,662.0 3,327.5
ކައުންސިލްތަކަށް ދޭ އެހީ 1,035.7 1,211.3 1,372.8 1,615.0 1,615.0
ކޮންޓިންޖަންސީ 1,574.3 1,574.3 1,574.3 1,574.3 1,574.3
އެހެނިހެން 413.9 413.9 413.9 413.9 313.9
ޖުމްލަ 30,132.8 31,874.5 33,555.8 35,377.7 37,871.3
ސަރުކާރުން ޚަރަދުކުޑަކުރުމަށް އެޅިދާނެ އިތުރު ފިޔަވަޅުތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ތިން ސިނާރިއޯ އެއް ވަނީ ތައްޔާރުކޮށްފައެވެ. މިގޮތުން،
ބޭސްލައިން ގައި އުނި ކުރެވިފައިވާ ޚަރަދުތަކުގެ އިތުރުން، ސިނާރިއޯ 1 ގައި އެޅިދާނެ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ގޮތުގައި ހިމެނިފައި ވަނީ:
ފިސްކަލް އެފެއަރޒް ޑިޕާރޓްމަންޓް 7
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް

- މި އަހަރުގެ ތެރޭގައި އައު މުވައްޒަފުން ނެގުން ހުއްޓާލައި، މުސާރައާއި އިނާޔަތުގެ ގޮތުގައި ކުރަން ރާވާފައިވާ ޚަރަދުން ބައެއް
ހިފަހެއްޓުން.
- އިތުރުގަޑީގެ މަސައްކަތަށް ދޭ ފައިސާއިން ބައެއް އުނިކުރުން.
- ދަތުރުފަތުރުގެ ޚަރަދުން 8 އިންސައްތަ ކުޑަކުރުން.
- ފެއާތަކުގައި ބައިވެރިވުމާއި ކޮންސަލްޓަންސީ ފަދަ ކަންކަމަށް ކުރާ ޙަރަދު ހިފަހައްޓައި، ސަރުކާރުގެ ހިންގުމުގެ ޚަރަދު 8 އިންސައްތަ
ކުޑަކުރުން.
- ސަރުކާރުން މި އަހަރު ތެރޭގައި އިތުރު ސްކޮލާޝިޕް ދިނުން ހުއްޓާލައި، ސްކޮލާޝިޕަށް ހިނގާނެކަމަށް ލަފާކޮށްފައިވާ ޚަރަދުން
އުނިކުރުން.
- ރާއްޖެއިން ބޭރަށް ބޭސްފަރުވާއަށް ދިއުން މަދުވެފައިވާތީ، ރާއްޖޭއިން ބޭރުން ހޯދާ ބޭސްފަރުވާގެ ހިދުމަތަށް ހިނގާ ޚަރަދުން 50
އިންސައްތަ އުނިކުރުން.
- ހަރުމުދާ ހޯދަން ކުރާ ޚަރަދު 15 އިންސައްތަ ކުޑަކުރުން.
- މި އަހަރަށް ބަޖެޓު ކޮށްފައިވާ ޕީ.އެސް.އައި.ޕީ ތަންފީޒުކުރާ މިންވަރު 70 އިންސައްތައަށް ތިރިކުރުން.
- ކައުންސިލްތަކަށް ހިލޭ އެހީގެ ގޮތުގައި ދޭން ކަނޑައަޅާފައިވާ ފައިސާ 15 އިންސައްތަ ކުޑަކުރުން.
ސިނާރިއޯ 1 ގެ ދަށުން މި ކަންކަން ކޮށްގެން، 2020 ވަނަ އަހަރު ސަރުކާރުގެ ޖުމްލަ ޚަރަދު 33,555.8 މިލިއަން ރުފިޔާއަށް
ކުޑަކުރެވިދާނެކަމަށް ލަފާކުރެވެއެވެ. މިއީ ބޭސްލައިން އާ އަޅާބަލާއިރު 1,821.9 މިލިއަން ރުފިޔާ (5.1 އިންސައްތަ) ދަށް އަދަދެކެވެ.
ސިނާރިއޯ 1 ގައި ޚަރަދު ކުޑަކުރަން ހުށަހަޅާފައިވާ ކަންކަމުގެ އިތުރުން، ސިނާރިއޯ 2 ގައި އެޅިދާނެ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ގޮތުގައި ހިމެނިފައި ވަނީ:
- މަރާމާތަށް ކުރާ ޚަރަދު 53 އިންސައްތަ ކުޑަކުރުން.
- ހަރުމުދާ ހޯދަން ކުރާ ޚަރަދު 56 އިންސައްތަ ކުޑަކުރުން.
- ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގެ ގޮތުގައި ދޭންޖެހޭނެކަމަށް ލަފާކޮށް ބަޖެޓުކޮށްފައިވާ ފައިސާއިން 92 އިންސައްތަ ކުޑަކުރުން.
- ސްކޮލާޝިޕް ނޫން އެހެނިހެން ޓްރެއިނިންގ އަށް ކުރާ ޚަރަދު 20 އިންސައްތަ ކުޑަކުރުން.
- އޮފީސް ހިންގުމަށް ބޭނުންކުރާ ތަކެތި ގަތުމަށް ކުރާ ޚަރަދު 2 އިންސައްތަ ކުޑަކުރުން.
- މި އަހަރަށް ބަޖެޓު ކޮށްފައިވާ ޕީ.އެސް. އައި.ޕީ ތަންފީޒުކުރާ މިންވަރު 60 އިންސައްތައަށް ތިރިކުރުން.
- ކައުންސިލްތަކަށް ހިލޭ އެހީގެ ގޮތުގައި ދޭން ކަނޑައަޅާފައިވާ ފައިސާ 25 އިންސައްތަ ކުޑަކުރުން.
ސިނާރިއޯ 2 ގެ ދަށުން މި ކަންކަން ކޮށްގެން، 2020 ވަނަ އަހަރު ސަރުކާރުގެ ޖުމްލަ ޚަރަދު 31,874.5 މިލިއަން ރުފިޔާއަށް
ކުޑަކުރެވިދާނެކަމަށް ލަފާކުރެވެއެވެ. މިއީ ބޭސްލައިން އާ އަޅާބަލާއިރު 3,503.2 މިލިއަން ރުފިޔާ (9.9 އިންސައްތަ) ދަށް އަދަދެކެވެ.
ސިނާރިއޯ 2 ގައި ޚަރަދު ކުޑަކުރަން ހުށަހަޅާފައިވާ ކަންކަމުގެ އިތުރުން، ސިނާރިއޯ 3 ގައި އެޅިދާނެ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ގޮތުގައި ހިމެނިފައި ވަނީ:
- ދަތުރުފަތުރަށް ކުރާ ޚަރަދުން 33 އިންސައްތަ ކުޑަކުރުން.
- އެއްގަމުގައި ދުއްވާ އުޅަނދުފަހަރު ގަތުން ހުއްޓާލުން.
- ދުނިޔޭގެ ބާޒާރުގައި ތެލުގެ އަގު ދަށަށް ގޮސްފައިވާތީ، ސަރުކާރަށް ތެލުން އަގުހެޔޮވާ މިންވަރު ޕާސް ތުރޫ ކޮށް، ކަރަންޓު އަދި
ތެލުގެ ސަބްސިޑީ ދިނުމަށް ކުރާ ޚަރަދު 40 އިންސައްތަ ކުޑަކުރުން.
- ޓްރެއިނިންގ އަށް ކުރާ ޚަރަދު 30 އިންސައްތަ ކުޑަކުރުން.
ފިސްކަލް އެފެއަރޒް ޑިޕާރޓްމަންޓް 8
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް

- ދަތުރުފަތުރުގެ ޚަރަދުން 33 އިންސައްތަ ކުޑަކުރުން.
- މަރާމާތަށް ކުރާ ޚަރަދު 59 އިންސައްތަ ކުޑަކުރުން.
- ހަރުމުދާ ހޯދަން ކުރާ ޚަރަދު 70 އިންސައްތަ ކުޑަކުރުން.
- މި އަހަރަށް ބަޖެޓު ކޮށްފައިވާ ޕީ.އެސް.އައި.ޕީ ތަންފީޒުކުރާ މިންވަރު 50 އިންސައްތައަށް ތިރިކުރުން.
- ކައުންސިލްތަކަށް ހިލޭ އެހީގެ ގޮތުގައި ދޭން ކަނޑައަޅާފައިވާ ފައިސާ 36 އިންސައްތަ ކުޑަކުރުން.
ސިނާރިއޯ 3 ގެ ދަށުން މި ކަންކަން ކޮށްގެން، 2020 ވަނަ އަހަރު ސަރުކާރުގެ ޖުމްލަ ޚަރަދު 30,132.8 މިލިއަން ރުފިޔާއަށް
ކުޑަކުރެވިދާނެކަމަށް ލަފާކުރެވެއެވެ. މިއީ ބޭސްލައިން އާ އަޅާބަލާއިރު 5,244.9 މިލިއަން ރުފިޔާ (14.8 އިންސައްތަ) ދަށް އަދަދެކެވެ.
މި ސިނާރިއޯ ތަކަކީ، ސަރުކާރުން ރައްޔިތުންނަށް ހިދުމަތް ދިނުމަށް ކުރިއަށް ގެންދަމުންދާ ގިނަ ޕްރޮގްރާމްތަކަށް ބޮޑު ބަދަލެއް ނުގެނެސް
ޚަރަދު ކުޑަކުރަން އެޅިދާނެ ފިޔަވަޅުތައް ހިމެނޭ ސިނާރިއޯތަކެކެވެ. ދައުލަތުގެ އާމްދަނީ ދަށަށް ދާނެކަމަށް ބެލެވޭ މިންވަރަށް ރިއާޔަތް
ކުރުމަށްފަހު، އެންމެ ކުޑަ މިނުން ސިނާރިއޯ 3 ގައި ހުށަހެޅިފައި ކަންކަން ތަންފީޒުކޮށް ޚަރަދުތައް ކުޑަކުރަން ޖެހޭނެކަމަށް ބެލެވެއެވެ.
މިއަށްވުރެ އިތުރަށް ޚަރަދު ކުޑަކުރާނަމަ، ސަރުކާރުގެ މުހިންމު ބައެއް ޕްރޮގްރާމްތަކަށް ބަދަލު ގެނެސް ނުވަތަ މުޅިން ހުއްޓާލަން ޖެހޭނެއެވެ.
މިސާލަކަށް، އިތުރަށް ޚަރަދު ކުޑަކުރާނަމަ، އޮފީސް ވަގުތުގައި ކާންދިނުން، ހިލޭ ޑިގްރީއަށް ކިޔެ ވޭނެ އިންތިޒާމުގެ އުސޫލުތަކަށް ނުވަތަ
ސަބްސިޑީ ދިނުމަށް ހަމަޖެހިފައިވާ އުސޫލުތަކަށް ބަދަލުގެނައުން ފަދަ ކަންކަން ކުރަން ޖެހޭނެއެވެ.
މި ކަރުދުާހގައި ޑެފިސިޓް އަދި ފައިނޭންސިންގ ގެޕް ކަލްކިއުލޭޓް ކުރުމަށް އާމްދަނީ ގެ ފަސް ސިނާރިއޯ ވާނީ ބޭނުންކުރެވިފައެވެ. ނަމަވެސް،
ޚަރަދު ކުޑަކުރުމަށް ގިނަ ފިޔަވަޅުތަކެއް އަޅަން މަޖުބޫރުވެފައިވާތީ، ޚަރަދުގެ ގޮތުގައި ނެގިފައިވާނީ ސިނާރިއޯ 3 ގެ ގޮތުގައި ހުށަހެޅިފައިވާ
އަދަދުތަކެވެ.
2020 ވަނަ އަހަރަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރެއްވި ބަޖެޓު 6.1 އިންސައްތައިން ޑެފިސިޓް ވާނެކަމަށް ބެލެވުނު ނަމަވެސް، މިހާރު
އަންދާޒާކުރެވޭ ގޮތުގައި މިއަހަރުގެ ބަޖެޓު ޑެފިސިޓް ހުންނާނީ 13.7 އިންސައްތަ އާއި 22.9 އިންސައްތައާ ދެމެދުއެވެ. މިއީ، ޚަރަދު
ކުޑަކުރަން ފިޔަވަޅުތަކެއް އެޅިނަމަވެސް، އާމްދަނީ އާއި ހިލޭއެހީގެ ގޮތުގައި ލިބޭނެކަމަށް މިހާރު ލަފާކުރާ މިންވަރު މިއަށްވުރެ ބޮޑަށް ދަށަށް
ގޮސްފައިވާތީ އާއި ކޮވިޑް- 19 އާ ގުޅިގެން އަންނަ އިޤްތިސާދީ ލޮޅުމާއެކު ރާއްޖޭގެ ޖީ.ޑީ.ޕީ ދަށްވެފައިވާތީއެވެ. ސަރުކާރުގެ ފައިނޭންސިންގ
ގެ ތެރެއިން ލިބޭނެކަން ޔަގީންވެފައިވާ ޕްރޮޖެކްޓް ލޯނުތަކާއި ސަބްސިޑިއަރީ ލޯނު ރީޕޭމަންޓުގެ ގޮތުގައި ލިބޭ ފައިސާ އުނިކުރުމުން، ސަރުކާރުން
މިއަހަރުގެ ތެރޭގައި ފައިނޭންސިންގ ގެ ގޮތުގައި އިތުރަށް ހޯދަން ޖެހޭ މިންވަރު ހުންނާނީ 13,230.9 މިލިއަން ރުފިޔާ އާއި 16,926.0
މިލިއަން ރުފިޔާއާ ދެމެދުއެވެ. ސީދާ ފައިނޭންސިންގ ގެޕް ހުންނާނެ މިންވަރު އިނގޭނީ އިޤްތިސާދީ ސިނާރިއޯތަކުގެ ތެރެއިން ރިއަލައިޒްވާ
ސިނާރިއޯއަށެވެ. މިހާރު ބޮޑަށް ބެލެވެނީ، ސިނާރިއޯ 3 ނުވަތަ ސިނާރިއޯ 4 ރިއަލައިޒް ވާނެކަމަށެވެ.
ފިސްކަލް އެފެއަރޒް ޑިޕާރޓްމަންޓް 9
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް

ތާވަލު 3: ޑެފިސިޓް އަދި ފައިނޭންސިންގ (މިލިއަން ރުފިޔާއިން)
ފާސްކުރި ސިނާރިއޯ 1 ސިނާރިއޯ 2 ސިނާރިއޯ 3 ސިނާރިއޯ 4 ސިނާރިއޯ 5
ޖުމްލަ އާމްދަނީ އާއި ހިލޭއެހީ
11,603.2 13,300.6 15,259.8 16,233.9 17,267.6 29,921.6
ބަޖެޓު 30,132.8 30,132.8 30,132.8 30,132.8 30,132.8 37,871.3
ދަރަނި އަނބުރާ ދެއްކުން އަދި
1,904.9 1,904.9 1,904.9 1,904.9 1,904.9 1,904.9
އެހެނިހެން
ޖުމްލަ ޚަރަދު 28,227.9 28,227.9 28,227.9 28,227.9 28,227.9 35,966.4
އޯވަރޯލް ބެލަންސް / ޑެފިސިޓް
(16,624.7) (14,927.3) (12,968.1) (11,994.0) (10,960.3) (6,044.8)
އިންޓަރެސްޓް ޚަރަދު
1,843.7 1,843.7 1,843.7 1,843.7 1,843.7 1,843.7
ޕްރައިމަރީ ބެލަންސް
(14,781.0) (13,083.6) (11,124.4) (10,150.3) (9,116.6) (4,201.1)
އުފެއްދުއްދުންތެރިކަމުގެ ނިސްބަތުން
-22.9% -17.3% -13.7% -12.3% -10.8% -6.1%
ޑެފިސިޓް
ފައިނޭންސިންގ ބޭނުންވާ މިންވަރު (18,858.7) (17,161.3) (15,202.1) (14,228.0) (13,194.3) (8,826.8)
ޑެފިސިޓް (16,638.7) (14,941.3) (12,982.1) (12,008.0) (10,974.3) (6,044.8)
ދަރަނި އަނބުރާ ދެއްކުން އަދި
(1,904.9) (1,904.9) (1,904.9) (1,904.9) (1,904.9) (1,904.9)
އެހެނިހެން
އެސް.ޑީ.އެފް އަށް ޓްރާންސްފަރ ކުރާ (315.1) (315.1) (315.1) (315.1) (315.1) (877.1)
ފައިނޭންސިންގ ހޯދުން
ޕްރޮޖެކްޓް ލޯނު 1,855.6 1,855.6 1,855.6 1,855.6 1,855.6 3,038.9
ސަބްސިޑިއަރީ ލޯނު އަނބުރާ ދެއްކުން 77.1 115.6 115.6 115.6 115.6 231.3
ފައިނޭންސިންގ ގެ ގޮތުގައި އިތުރަށް
(16,926.0) (15,190.1) (13,230.9) (12,256.8) (11,223.1) (5,556.6)
ހޯދަންޖެހޭ
މެމޮރެންޑަމް: ނޮމިނަލް ޖީ.ޑީ.ޕީ 64,541.8 75,584.0 81,259.9 82,700.1 84,707.1 97,534.6
ފިސްކަލް އެފެއަރޒް ޑިޕާރޓްމަންޓް 10
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް

2020 ވަނަ އަހަރު ސަރުކާރުގެ ބަޖެޓު ޑެފިސިޓް އަށް އަންނާނެކަމަށް މިހާރު ލަފާކުރާ ބަދަލުތަކާއެކު، ދައުލަތުގެ ދަރަންޏަށްވެސް ބޮޑެތި
ބަދަލުތަކެއް އަންނާނެއެވެ. މިގޮތުން، 2020 ވަނަ އަހަރަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރެއްވި ބަޖެޓުގައި، މި އަހަރު ނިމޭއިރު ސަރުކާރުގެ
ދަރަނި (ގެރެންޓީ ނުހިމަނައި) 57,172.9 މިލިއަން ރުފިޔާގައި ހުންނާނެ ކަމަށް ލަފާކޮށްފައި ވީނަމަވެސް، މިހާރު ބެލެވޭ ގޮތުގައި، ދަރަނި
ހުންނާނީ 62,102.5 މިލިއަން ރުފިޔާ އާއި 67,766.8 މިލިއަން ރުފިޔާއާ ދެމެދުއެވެ. ކޮންމެ ސިނާރިއޯ އެއްގައިވެސް ދަރަނި ހުންނާނެ
މިންގަނޑު މައްޗަށް ދާއިރު، އުފެއްދުންތެރިކަންވެސް ދަށަށް ދާނެތީ، އުފެއްދުންތެރިކަމުގެ ނިސްބަތުން ދަރަންޏަށް ބޮޑު ބަދަލެއް އަންނާނެކަމަށް
ލަފާކުރެވެއެވެ. މިގޮތުން، މި އަހަރު ނިމޭއިރު އުފެއްދުންތެރިކަމުގެ ނިސްބަތުން ދަރަނި ހުންނާނެކަމަށް ބެލެވެނީ 73.3 އިންސައްތަ އާއި
105.5 އިންސައްތައާ ދެމެދުއެވެ.
ތާވަލު 4: ދައުލަތުގެ ދަރަނި (މިލިއަން ރުފިޔާއިން)
ފާސްކުރި ސިނާރިއޯ 1 ސިނާރިއޯ 2 ސިނާރިއޯ 3 ސިނާރިއޯ 4 ސިނާރިއޯ 5
ޖުމްލަ ދަރަނި (ގެރެންޓީ ނުހިމަނައި) 74,098.9 72,363.0 70,403.8 69,429.7 68,396.0 57,172.9
އުފެއްދުންތެރިކަމުގެ ނިސްބަތުން ދަރަނި 114.8% 95.7% 86.6% 84.0% 80.7% 58.6%
މިހާރު ދިމާވެފައިވާ ހާލަތާއި ގުޅިގެން ދުނިޔޭގެ ބާޒާރުގައި ލިކުއިޑިޓީ މަދުވެ، އިންވެސްޓަރުންގެ ހަރަކާތްތައް ވަނީ ގާތްގަނޑަކަށް ހުއްޓުމަކަށް
އައިސްފައެވެ. މިފަދަ ދަނޑިވަޅެއްގައި މާކެޓުން ދަރަނި ނަގާނަމަ، އެކަން ކުރަންޖެހޭނީ ބޮޑު ޚަރަދެއް މުސްތަގުބަލުގައި ކުރަންޖެހޭނެ ގޮތަށެވެ.
މީގެ އިތުރުން، 30 މާރިޗު 2020 ގައި ފިޗް ރޭޓިންގްސް އިން ވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސޮވްރިން ކްރެޑިޓް ރޭޓިންގ B+ އިން B އަށް
ޑައުންގްރޭޑް ކޮށްފައެވެ. އަދި ރާއްޖޭގެ ރޭޓިންގ އައުޓްލުކް ވަނީ ސްޓޭބަލް އިން ނެގަޓިވް އަށްވެސް ބަދަލުކޮށްފައެވެ. ކޮވިޑް 19- ގެ ލޮޅުމާއި
ރޭޓިންގ އަށް އައި ބަދަލާ ގުޅިގެން، ރާއްޖެއިން 2017 ވަނަ އަހަރު 7.0 އިންސައްތައިގެ ކޫޕަން ރޭޓެއްގައި އިޝޫ ކުރި ބޮންޑުގެ "މިޑް
ޔީލްޑް ޓު މެޗޫރިޓީ" މިހާރު ހުރީ 15 އިންސައްތައަށްވުރެ މަތީގައެވެ. މީގެ މާނައަކީ، މިހާރު ސަރުކާރުން ބޮންޑެއް އިޝޫކުރާނަމަ، ކޫޕަން
ރޭޓެއްގެ ގޮތުގައި މަދުވެގެން 15 އިންސައްތަ ދައްކަން އެއްބަސްވާންޖެހުމެވެ. ވީމާ، މި ހާލަތުގައި މާކެ ޓުން ދަރަނި ނެގުމަކީ ކުރެވޭނެ ކަމެއް
ކަމަކަށް ނުބެލެވެއެވެ.
ޗާޓު 1: ނޮމިނަލް ޖީ.ޑީ.ޕީ ދަށަށްދާ މިންވަރާއި ދަރަނި އިތުރުވާ މިންވަރު (މިލިއަން ރުފިޔާއިން)
32,992.8
21,950.6
16,274.7 14,834.5
12,827.5
(14,661.8) (13,687.6) (12,654.0)
(18,318.4) (16,621.0)
ސަނާރިއޯ 1 ސިނާރިއޯ 2 ސަނާރިއޯ 3 ސިނާރިއޯ 4 ސަނާރިއޯ 5
ދަރަނި އިތުރުވާ މިންވަރު ނޮމިނަލް ޖީ.ޑީ.ޕީ ދަށްވާ މިންވަރު
ފިސްކަލް އެފެއަރޒް ޑިޕާރޓްމަންޓް 11
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް

ކޮވިޑް 19- އަކީ އިޤްތިސާދީ އަދި ފިސްކަލް ގޮތުން އެތައް ގެއްލުމެއް ކުރިމަތި ކުރުވާނެ ކާރިސާއެކެވެ. މި ވަރިރަސްގެ ސަބަބުން ރާއްޖޭގެ
އިޤްތިސާދީ އުފެއްދުންތެރިކަން ވަރަށް ބޮޑުތަން ދަށްވެ، ދައުލަތަށް ލިބޭ އާމްދަނީވެސް 2020 ވަނަ އަހަރަށް ލަފާކުރި މިންވަރާ އަޅައިބަލާއިރު
ދެބައިކުޅައެއްބަޔަށްވުރެ ބޮޑަށް ދަށްވުމަކީ އެކަށީގެންވާ ކަމެކެވެ.
މި މިނިސްޓްރީން އެދެނީ ކޮވިޑް- 19 އިން އަރައިގަތުމަށް ފިޔަވަޅުތައް އެޅުމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހާއި ދައުލަތުގެ ހުރިހާ އޮފީސްތަކެއް
އެއްބާރުލުން ލިބުމެވެ. އަދި އެންމެން އެކުގައި މި ކާރިސާއިން އަރައިގަތުމަށް މަސައްކަތްކުރުމެވެ.
****
ފިސްކަލް އެފެއަރޒް ޑިޕާރޓްމަންޓް 12
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް